

Perspektywy

O deficytach i ich znaczeniu – kognitywnych w depresji, poznania społecznego w schizofrenii, partnerskich w zaburzeniach osobowości

Andrzej Czernikiewicz

Deficyty kognitywne stają się markerem już nie tylko zaburzeń otępiennych (co naturalne), schizofrenii, ale również zaburzeń afektywnych. W ramach zaburzeń afektywnych, więcej do tej pory mówiło się o problematyce zaburzeń poznawczych w zaburzeniach dwubiegunowych, ale coraz częściej zwraca się uwagę na ich obecność w depresji. W aktualnym numerze CPP tematykę deficytów poznawczych prezentuje praca Talarowskiej, Zboralskiego i Gałęckiego *Wykonanie testu fluencji słownej przez chorych z depresją i organicznymi zaburzeniami depresyjnymi* [Curr Probl Psychiatri 2011; 12(4): 397-403]. Wnioski z tej pracy podtrzymują hipotezę o znacząco częstszym występowaniu deficytów poznawczych, mierzonych testem fluencji słownej, w grupie chorych z organicznym podłożem depresji, w porównaniu z pacjentami z depresją „endogenną”. W najszerzej meta-analizie w obszarze tej tematyki zwracano uwagę na to, że gorsze wykonanie części semantycznej i fonemicznej VFT u chorych na depresję może wynikać z depresyjności, a nie organiczności [1]. W innej pracy, której wyniki korespondują z wynikami pracy prezentowanej w aktualnym numerze CPP, zwracano uwagę na znaczenie stwierdzanych deficytów poznawczych i depresji u pacjentów z łagodnymi zaburzeniami poznawczymi w jako predyktora rozwoju u tych chorych choroby Alzheimera [2].

Ostatnie lata w badaniach nad rokowaniem w schizofrenii dostarczają coraz częściej dowodów na znaczenie poznania społecznego jako najsilniejszego predyktora uzyskania remisji funkcjonalnej. Autorzy dwu artykułów dotyczących tej tematyki w aktualnym numerze CPP: Karakuła i wsp. *Wgląd w chorobę a zaburzenia poznania społecznego w schizofrenii – przegląd literatury* [Curr Probl Psychiatri 2011; 12(4): 510-515], Stelmach i wsp. *Funkcjonowanie społeczne a poznanie społeczne u osób chorych na schizofrenię* [Curr Probl Psychiatri 2011; 12(4): 520-525], w sposób porządkujący problem przedstawili przegląd literatury dotyczącej poznania społecznego w kontekście nie tylko badawczym, ale również zastosowań praktycznych, np. na ile farmakoterapia i psychoterapia wpływają na poznanie i funkcjonowanie społeczne. Wnioski z tych prac korespondują z coraz

liczniejszymi doniesieniami na temat specjalistycznych metod treningu remediacyjnego funkcji poznawczych w schizofrenii [3].

Problematykę funkcjonowania w związkach partnerskich osób z zaburzeniami osobowości podejmuje opublikowana w aktualnym numerze CPP praca Dacko *Zaburzenia osobowości a styl przywiązania u osób w bliskich związkach partnerskich* [Curr Probl Psychiatri 2011; 12(4): 428-432]. Dysfunkcje w związkach partnerskich są istotną domeną zaburzeń osobowości, wyrażając się albo w niemożności nawiązywania związków partnerskich (wiązka A zaburzeń osobowości), albo intensywnymi, ale krótkotrwałymi związkami partnerskim, np. w osobowości typu borderline [4]. W opublikowanej w aktualnym numerze CPP pracy na ten temat uzyskujemy ciekawe informacji o korelacji pozytywnej nasilenia zaburzeń osobowości z niższym stopniem bezpieczeństwa w związku partnerskim lub z preferowaniem w tym związku stylu lękowo-ambiwalentnego lub unikowego.

References

1. Henry J., Crawford J. R. A meta-analytic review of verbal fluency deficits in depression. *J ClinExpNeuropsychol.* 2005; 27(1): 78-101.
2. Modrego P.J., Ferrández J.: Depression in Patients With Mild Cognitive Impairment Increases the Risk of Developing Dementia of Alzheimer Type A Prospective Cohort Study. *Arch Neurol.* 2004; 61: 1290-1293.
3. Wykes T., Spaulding W.T.: Thinking About the Future Cognitive Remediation Therapy—What Works and Could We Do Better? *Schizophr Bull.* 2011; 37 (suppl 2): S80-S90.
4. Czernikiewicz A.: Zaburzenia osobowości I zachowania u dorosłych. W: Rabe-Jabłońska J., Jarema M.(red.): *Psychiatria*. PZWL; Warszawa: 2011.

Correspondence address

Andrzej Czernikiewicz
Katedra i Klinika Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
20-439 Lublin, ul. Głuska 1
tel.: 81 744 09 67